

Päiväys
05.02.2024

Diaarinumero
1114/03.04.04.04.19/2022

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

05.02.2024

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **12.02.2024**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 05.02.2024 nro 132/2024, valitus ympäristölupa-asiassa, ympäristönsuojelulain 27 § 2 momentin 3. kohdan mukainen ympäristölupahakemus Kattiharjun tuulivoimapuiston rakentamiseksi, Isokyrö, Laihia

Luvan hakija

Prokon Wind Energy Finland Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **05.02.2024 – 13.03.2024** Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **13.03.2024**.

05.02.2024

Dnro 1114/03.04.04.04.19/2022

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valittaja ██████████

Luvan hakija Prokon Wind Energy Finland Oy

Päätös, josta valitetaan

Isonkyrön kunnan ympäristölautakunta 16.8.2022 (9.8.2022 § 74)

Ympäristölautakunta on myöntänyt Prokon Wind Energy Finland Oy:lle ympäristöluvan tuulivoimatuotannolle.

Napuen kylässä kiinteistöille 4:19, 9:9, 4:30, 9:7, 4:20, 1:52, 3:75, 5:13, 3:58, 5:73 ja 1:38

Laurolan kylässä kiinteistölle 3:125

Valtaalan kylässä kiinteistöille 5:72, 2:32, 2:116, 2:108, 1:126, 1:162, 1:35, 1:53, 4:7, 5:59, 5:67, 4:9 ja 4:29

Ventälän kylässä kiinteistöille 12:0, 4:21, 1:200, 2:85, 1:174, 5:30, 5:9, 5:100, 7:15, 7:16, 4:18, 1:201 ja 2:84

Lupa on myönnetty hakemuksessa esitetyn mukaisesti 14 maksimissaan 232 m korkealle tuulivoimalalle, joiden roottorin halkaisija on maksimissaan 170 m, alla olevin ehdoin tarkennettuna.

Lupamääräykset

1. Toiminnasta aiheutuva melu

Tuulivoimalatoiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta räsitusta ympäristölle melun muodossa.

Toiminnasta itsestään taikka toiminnasta yhdessä muiden alueen tuulivoimaloiden kanssa aiheutuva melu ei saa pysyvän asutuksen tai vapaa-

ajan asutuksen kohdalla ylittää A-taajuuspainotetun keskiäänitason (ekvivalenttitason LAeq) ohjearvoja ulkomelutasolle 45 dB (LAeq) päivällä klo 07.00–22.00 ja 40 dB (LAeq) yöllä klo 22.00–07.00.

Lisäksi on huomioitava asuntojen sisämelun toimintarajat, 35 dB (LAeq) päivällä ja 30 dB (LAeq) yöllä.

Koska melumallinnuksen perusteella melutasot ovat hyvin lähellä suurimpia sallittuja melutasoja, on hankkeeseen ryhtyvän huolehdittava siitä, että valitessaan voimaloiden komponentteja, valitaan sellainen kokonaisuus, jolla varmuudella suoriudutaan asetetuista melua koskevista määräyksistä päivä- ja yöaikaan, esimerkiksi ”hampaisilla” siivillä.

Tuulivoimalat on varustettava käytönsäätötekniikalla.

Tuulivoimaloita on huollettava säännöllisesti meluhaittojen minimoimiseksi.

2. Melun mittaaminen

Tuulivoimapuiston aiheuttama melutaso (LAeq) on mitattava viimeistään 6 kk kuluttua tuulivoimapuiston kaupallisesta käyttöönottamisesta. Mittaukset tehdään ympäristöministeriön tuulivoimamelun mittaamista koskevien ohjeiden mukaisesti. Mittaussuunnitelma on lähetettävä paikallisen ympäristöviranomaisen hyväksyttäväksi viimeistään kuukautta ennen suunnitellun mittauksen suorittamista. Mittauskohteiksi tulee valikoida sellaiset kohteet, joissa melutasojen ylitys on todennäköisin. Melumittaustulokset tulee toimittaa viranomaisille viimeistään kuukauden kuluttua mittauksesta.

Toinen melumittaus tulee suorittaa 2 vuoden kuluttua edellisestä mittauksesta.

Mikäli mittaustulokset alittavat annetut raja-arvot, voidaan jatkossa mittaukset uusia korkeintaan viiden vuoden välein. Mikäli ympäristössä kuitenkin tapahtuu muutoksia, jotka voivat aiheuttaa alueella melutason nousumisen, tai mikäli toiminnanharjoittajalle tai valvontaviranomaiselle tehdään valituksia, voidaan toiminnanharjoittaja määrätä tekemään uusi melumittaussuunnitelma sekä toteuttamaan uusia mittauksia.

Mikäli melumittaukset osoittavat, että melutasojen ohjearvot ylittyvät, on toiminnanharjoittajan viipymättä esiteltävä suunnitelma toiminnan rajoittamisesta kiinteistöjen melutason pienentämiseksi ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin melutason laskemiseksi. Mittaukset on suoritettava tehtyjen korjaavien toimien riittävyuden arvioimiseksi.

3. Toiminnasta aiheutuva varjostusvaikutus, eli välke

Tuulivoimalatoiminta ei saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa tai räsitystä ympäristölle varjostusvaikutuksen, eli välkkeen muodossa.

Tuulivoimaloista aiheutuvan välkkeen kokonaismäärä lähimpien loma- ja asuin kiinteistöjen piha-alueella ei saa ylittää 8 tuntia vuodessa tai 30 minuuttia

vuorokaudessa, kun otetaan huomioon puuston suojaava vaikutus. Välkeajan määritys suoritetaan yleisesti käytössä olevien menetelmien mukaisesti.

Tuulivoimapuistoon on asennettava välkkeen rajoitus- ja tunnistusjärjestelmä, jolla voidaan estää liikkuvien varjojen muodostuminen säätelemällä voimalaitosten toimintaa sään, päivämäärän ja kellonajan mukaan.

Varjostusmallinnuksen oikeellisuuden varmistamiseksi tulee suorittaa yhdessä häiriintyvissä kohteissa seurantamittaus sovelialta ajanjaksolta, mikäli siihen tarkoitukseen on olemassa jo soveltuvaa tekniikkaa.

Varjostusmallinnus on päivitettävä, kun rakennettavien tuulivoimaloiden lopullinen turbiinimalli on tiedossa. Selvitys on toimitettava valvovan ympäristöviranomaisen hyväksyttäväksi viimeistään kuukautta ennen tuulivoimapuiston kaupallista käyttöönottoa. Jos välkemallinnuksen tulokset poikkeavat ympäristölupahakemuksessa ilmoitetusta, raportissa on oltava päivitetty toimintaohjelma.

Varjostusmallinnus on päivitettävä korkeintaan 5 vuoden välein. Mikäli alueella on tehty laajoja avohakkuita tai puustolle aiheutunut myrskyvaurioita, tulee mallinnus päivittää ja mikäli em. raja-arvot ylittyvät, saattaa uusi voimaloiden toimintaohjelma käyttöön kohtuullisessa ajassa.

4. Jään muodostuminen

Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen jään kertymisen aiheuttamista riskeistä ja pidettävä huoli siitä, että jääheitteiden vaaroista kertovat aktiiviset ja passiiviset kyltit ovat toiminnassa kaikilla alueelle johtavilla teillä ja reiteillä.

Tuulivoimalat on varustettava laitteilla, jotka tunnistavat jään ja jotka voivat tarvittaessa pysäyttää voimalaitoksen, jos voimakasta jäänmuodostusta havaitaan.

5. Toiminnassa syntyvä jäte

Toiminnasta syntyvä jätteen määrä on pyrittävä pitämään mahdollisimman pienenä. Toiminnassa syntyvä jäte tulee mahdollisuuksien mukaan kierrättää. Jäte tulee ensisijaisesti kierrättää ja toissijaisesti hyödyntää energiantuotannossa. Syntyvä jäte tulee lajitella kierrätysmahdollisuudet huomioiden.

Tuulivoimapuiston aiheuttamat ympäristölle vaaralliset jätteet (kuten jäteöljy, raskasmetallit ja raskasmetalleja sisältävät akut ja paristot, loistelamput, liuotinjätteet ja muut vaaralliseksi jätteeksi luokitellut kemikaalit) on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jonka ympäristöluvan tai vastaavan päätöksen perusteella tällaisen jätteiden vastaanotto on hyväksytty. Ongelmajätettä luovutettaessa on jätteen kuljetuksesta laadittava kuljetusasiakirja.

Käytettävät kemikaalit ja vaaralliset jätteet tulee säilyttää tiiviissä, suljetuissa astioissa, jotka on merkitty asianmukaisin turvamerkinnöin sekä varastoida lukollisessa tilassa. Nestemäiset vaaralliset jätteet on varastoitava tiiviille alustalle siten, että ne eivät aiheuta vaaraa tai vahinkoa ympäristölle. Mahdollisuus öljyjen ja ongelmajätteiden valumisesta maaperään, pohjaveteen tai pintaveteen ja viemäriin on estettävä. Polttonesteiden varastosäiliöt tulee olla varustettu laponestolaitteistolla. Vahingoista tai onnettomuuksista, joissa öljyä tai muita kemikaaleja pääsee vuotamaan maaperään, pinta- tai pohjavesiin taikka joista aiheutuu muuta ympäristö- tai terveysvaaraa, on viipymättä ilmoitettava kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä alueelliselle pelastuslaitokselle ja ryhdyttävä toimenpiteisiin laajemman vahingon estämiseksi.

Ongelmajätettä ei saa varastoida alueelle. Lyhytaikaisessa varastoinnissa jätteet on säilytettävä asianmukaisesti merkityissä säiliöissä tai säiliöissä peitettynä tai muuten vesitiiviissä paikassa, jossa on korotetut reunat. Erilaiset ongelmajätteet on säilytettävä erillään toisistaan ja ryhmiteltävä ja merkittävä niiden ominaisuuksien mukaan. Varastoinnin aikana öljyjätettä ei saa sekoittaa muiden jätteiden tai aineiden kanssa eikä erityyppisiä öljyjätteitä saa sekoittaa keskenään.

6. Päästöt, vahingot ja häiriöt

Päästöjä ja muita vahinkoja aiheuttavista häiriöistä sekä onnettomuuksista, joissa ympäristöön tai vesistöihin pääsee vaarallisia aineita, on viipymättä ilmoitettava paikalliselle ja alueelliselle ympäristöviranomaiselle, sekä tarvittaessa pelastusviranomaiselle.

Vahinko- ja onnettomuustilanteet sekä toiminnan vika- ja häiriötilanteet, jotka voivat lisätä tuulivoimapuiston aiheuttamaa melua tai varjostusta, on otettava etukäteen huomioon asianmukaisen teknisen varautumisen, toimintasuunnitelmien ja koulutuksen avulla.

Häiriöiden sattuessa ja muissa poikkeustilanteissa, joissa päästöt poikkeavat päästön tavanomaisesta luonteesta tai uhkaavat aiheuttaa niitä, on välittömästi ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen ja niiden leviämisen estämiseksi sekä päästöjen aiheuttamien vahinkojen estämiseksi.

Toiminnanharjoittajan tulee huolehtia siitä, etteivät tuulivoimalat ja/tai niiden toiminta haittaa tv- tai muita radiolähetyksiä ympäristön kohteille. Mikäli haittaa aiheutuu, tulee korjaavat ratkaisut asentaa viipymättä.

7. Toiminnan käynnistäminen

Toiminnan harjoittajan on ilmoitettava valvontaviranomaiselle etukäteen toiminnan aloittamisesta.

8. Vastuuhenkilö

Tuulivoimapuistolla tulee olla vastuuhenkilö, jolla on tehtävään soveltuva koulutus ja työkokemus. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot sekä niissä tapahtuvat muutokset on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaisille.

9. Toiminnan tarkkailu

Toiminnassa käytettävien laitteiden ja varusteiden kuntoa ja toimintaa on tarkkailtava säännöllisesti. Laitteiston rikkoutuessa tai jonkin muun päästöä lisäävän häiriön sattuessa on laitoksen päästöjä aiheuttava toiminta keskeytettävä, kunnes laitteisto on korjattu tai häiriö poistettu.

Toiminnanharjoittajan on tarvittaessa valvontaviranomaisen vaatimuksesta tarkkailtava mittauksin ympäristöön kohdistuvia haittoja tai päästöjä.

10. Toiminnan vuosiyhteenveto

Toiminnanharjoittajan on pidettävä toiminnasta kirjaa, josta ilmenee vähintään seuraavat tiedot:

- Voimalaitosten käyttöajat, tuotanto, tuulen suunta sekä voimakkuus ja lämpötila 10 minuutin välein
- Tiedot toimintaa ohjaavien laitteiden toiminnasta sekä tiedot käyttöjärjestelmän ja muiden laitteiden häiriöistä sekä näiden korjaustoimenpiteistä
- Laitosten toiminnassa syntyneet jätteet jätelajeittain, jätteen alkuperä, luonne, määrä ja varastointi sekä jatkoimitus
- Tiedot päästöjen hallintaan käytettävien laitteiden tarkastuksista, huolloista ja kalibroinneista sekä vika- ja häiriötilanteista
- Onnettomuus- ja häiriötilanteet sekä muut normaalista poikkeavat tilanteet ja niiden korjaamiseksi tehdyt toimenpiteet
- Poikkeustilanteet ja häiriöt, niiden ajoitus, niistä aiheutuvat päästöt ja niihin liittyvät toimenpiteet
- Havainnot tuulivoimapuiston alueella kuolleista linnuista, joiden kuolema johtuu tuulivoimalatoiminnasta.

Vuosiyhteenveto yllä esitetystä kirjanpidosta on toimitettava valvontaviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Tiedot on säilytettävä vähintään kuusi (6) vuotta ja toimitettava pyynnöstä valvontaviranomaisille. Lisäksi toiminnanharjoittajan tulee varautua raportoimiaan toiminnastaan vuosittain ympäristönsuojelun valvonnan sähköiseen järjestelmään YLVA:an.

11. Toiminta-alue

Tuulivoimapuiston alue on säilytettävä siistittynä rakentamis- ja toiminta-aikana.

12. Selvilläolovelvollisuus

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten

vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus). Tällä tarkoitetaan myös mahdollisia tuulivoimalan materiaaleista irtoavia aineosia, esim. mikromuoveja.

13. Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Luvanhaltijan tulee olla tietoinen alan parhaimmasta tekniikasta ja oltava valmis ottamaan se käyttöön.

14. Luvan siirtäminen toiselle

Mikäli lupa siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes tämän tilalle on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa 6 kk:n kuluessa konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle.

15. Toiminnan lopettaminen ja muuttaminen

Toiminnan olennaisesta muuttamisesta tai lopettamisesta on ilmoitettava viipymättä luvan valvontaviranomaiselle.

Toiminnan päätyttyä alue on välittömästi siistittävä sekä puhdistettava jätteistä. Toiminnan päätyttyä tulee tarvittaessa selvittää myös maaperän pilaantuminen ja tarvittaessa suoritettava puhdistustoimenpiteet erillisen riskinarvion ja kunnostussuunnitelman mukaan. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä maaperän pilaantuneisuuden selvittämisestä ja kunnostamisesta tai muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista.

Valvontaviranomainen suorittaa lopputarkastuksen toiminnan päättymisen jälkeen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Valittajan on katsottava vaatineen ympäristölautakunnan päätöksen kumoamista ja hakemuksen hylkäämistä voimaloiden 10, 11 ja 12 osalta tai päätöksen muuttamista siten, että voimalat siirretään vähintään kolmen kilometrin etäisyydelle valittajan kiinteistöstä.

Perustelut

Valittaja on esittänyt valituskirjelmästä tarkemmin ilmeneviä perusteluja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia päätöksiä ja viranomaisen menettelyä, lentoesteasiaa, asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annetun asetuksen soveltamista, maa-ainesten ottoa sekä voimaloiden ja teiden rakentamiseen liittyviä toimia koskien. Näiden perustelujen on katsottava tarkoittavan, ettei näissä prosesseissa ole selvitetty hankkeen ympäristövaikutuksia riittävästi.

Lisäksi valituksessa on esitetty muun ohella seuraavaa:

Valitusoikeus perustuu valittajan omistamiin kiinteistöihin [REDACTED] ja [REDACTED]. Lisäksi lähin voimala valittajan asuin-kiinteistöstä sijaitsee 1,5 km etäisyydellä.

Ympäristölupahakemus on puutteellinen toiminnan ympäristönsuojelulain mukaisen lupaperusteen osalta, ja viranomaisen olisi tullut ennen hakemuksen kuuluttamista pyytää hakijaa tarkentamaan hakemusta tältä osin. Hakemuslomakkeessa on viitattu lupahakemuksen tekstiliitteeseen yksilöimättä tarkemmin liitteen kohtaa, jossa asia on esitetty, eivätkä lomakkeessa esitetyt viittaukset vastaa liitteen numeroiteja. Asiakirjoista puuttuu liitteitä ja lukuisat liitteet on katsottu salaisiksi ja vain viranomaisten käyttöön. Asiakirjat ovat lisäksi englanninkielisiä muun muassa melu- ja välkemittausten osalta.

Toisin kuin ympäristölupapäätöksessä on toiminta-alueen sijainnista ja ympäristöstä esitetty, tuulivoimapuisto ei nykyisellään ulotu niihin kyliin, jotka Isossakyrössä tunnetaan Napuen, Laurolan, Valtaalan ja Ventälän kylinä. Kuulutuksessa todetun Konnonperän tien lisäksi puiston vaikutusalueella on muitakin teitä. Näiden kylien lisäksi alueella on Naarajoen ja Kortesuoman kylät. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA-menettely) raskaimmin hankkeesta nähtiin kärsivän Seljänkankaan ja Torkkolan alueiden, joissa todettiin olevan hankkeen alueella elinvoimaisimmat kylät.

Lupaviranomaisen tehtävä on arvioida, vastaako nykyinen hanke YVA-menettelyn kohteena ollutta hanketta. YVA-menettelyn jälkeen voimaloiden yksikköteho, korkeus ja roottoreiden halkaisija ovat suurentuneet niin paljon, että kyse on eri hankkeesta kuin mihin YVA-menettely tehtiin. Useissa asiantuntijalausunnoissa on korostettu, että melu- ja välkeselvitykset on tehtävä niillä voimaloilla, jotka otetaan käyttöön.

Melumallinnus on puutteellinen. Mikäli valmistaja ei ole ilmoittanut takuuarvon suuruutta, ympäristöministeriön ohjeen mukaan äänitehotasoon lisätään 2 dB. Melun merkityksellisestä sykinnästä johtuvaa laskentatuloksen korjausta 5 dB ei ole huomioitu. Mallinnukset on tehty käyttäen eri voimaloita, kuin nyt tulossa olevat voimalat. Melulaskelmien laskentamenetelmiä ei ole esitetty.

Ympäristöluvassa ei ole asetettu riittäviä ehtoja haitallisten ympäristövaikutusten estämiseksi ja rajaamiseksi. Ympäristöluvan lausuma käytönsäätötekniikasta on yleinen eikä edellytä mitään. Prokon Oy on hakemuksessaan luetellut meluallistuksia eri voimaloiden kohdalla, mutta ei ole esittänyt ELY-keskuksen edellyttämiä tarkkoja erittelyjä siitä, mitkä voimalat aiheuttavat melun ohjearvojen ylityksiä, eikä ympäristölupa edellytä mitään konkreettista. Keskeisin meluntorjuntakeino on riittävä etäisyys tuulivoimalan ja melulle alttiin kohteen välillä. Toisin kuin Prokon Oy on esittänyt, ympäristöluvassa on kysymys tuulivoimalan sijoittumisesta ja etäisyydestä asutukseen. Voimalat 10, 11 ja 12 ovat tulossa liian lähelle valittajan mökkiä.

Tuulivoimamelun erityispiirre, merkityksellinen sykintä, lisää melun häiritsevyyttä. Haja-asutusalueilla tuuliturbiinin äänet ärsyttävät matalilla äänentasoilla taustamelun ollessa vähäisempää. Ympäristölautakunta on verrannut tuulivoiman aiheuttamaa ääntä liikenteen ja työkoneiden ääniin. ELY-keskus on edellyttänyt, että voimalat tulee sijoittaa niin, että melu- ja välkeongelmia ei synny. Voimaloiden aiheuttama melu on tutkimuksissa todettu ympäristöhaitta ja kansalaiset ja terveysturvalliset ovat vaatineet voimalan ja asutuksen välisiä vähimmäisetäisyyksiä terveysongelmien torjumiseksi. Hiljaisuuden ja luonnonrauhan merkitystä painotettiin YVA-menettelyssä useissa lausunnoissa. Melun mittaamista puolen vuoden kuluttua toiminnan aloittamisesta ja sen jälkeen kahden vuoden kuluttua ei voi pitää riittävänä. Mittaustapa ei takaa sitä, että melutasojen ylittyessä olisi mahdollisuus ryhtyä korjaustoimiin.

Ympäristölautakunta ei ole edellyttänyt varjostuksen tutkimista voimaloittain ja siten haittojen ehkäisyä. Vaikka ongelman laajeneminen on todettu lupamääräyksessä 3, ovat ongelman vähentämistä koskevat sanamuodot ehdollisia. Mitään tarkempaa, jolla estettäisiin ongelmien synty, ei ole määritelty. Prokon Oy ei ole puuston suojaavan vaikutuksen osalta todennut, millaista metsää hankealueella kasvaa, miten paljon sitä hakataan ja mitkä ovat maaston muut olosuhteet. Varjostusmallinnuksessa ei ole esitetty sen perusteena olevia säätietoja. Mallinnukset on tehty selvästi lyhyemmällä mittausmastolla, kuin suunnitellut voimalat nykyisin ovat.

Ympäristöluvassa on suostuttu Prokon Oy:n vaatimukseen siitä, että lapojen jäänpoistojärjestelmästä ei ole perusteltua asettaa vaatimuksia. Valittajan asuinkäytössä olevan kiinteistön kautta kulkee moottorikelkkareitti ja kävely-, pyöräily- ja hiihtoreitit kulkevat tuulivoima-alueen halki. Kyrönmaan patikkareitistö on noin 300 metrin etäisyydellä voimaloista. Seljänpääntäällä pyöräily- ja patikkareitistö kulkee lähimmillään 200 metrin etäisyydellä voimaloista. Moottorikelkkaura ja pyöräilyreitti kulkevat neljän voimalan lähellä. Reitin vieressä on kaksi voimalaa lähimmillään noin 140 metrin etäisyydellä. Ylipään metsästysseuran maja olisi 600 metrin etäisyydellä voimalasta. Kysymys ei ole vähäisestä määrästä ihmisiä.

Tuulivoimaloiden siivistä leviää bisfenolia (mikromuovia). Voimala-alueella on mahdollisuus pienentää ja rajata se niin, ettei mikromuoviympäristöhaittaa synny asuin- ja virkistysalueelle.

Omaisudelle voi syntyä kohtuutonta haittaa Kattiharjun tuulivoimapuiston vuoksi. Tuulivoimateollisuusalueen toteuttaminen liian lähellä vakituisia asuntoja vaikuttaa varallisuuden arvoon ja asettaa asukkaat eriarvoiseen asemaan.

Pohjanmaan maakuntakaava ei ole määritellyt Kattiharjua enää 1.1.2021 alkaen, jolloin Isonkyrön kunta siirtyi Pohjanmaan maakuntaliiton alueelta Etelä-Pohjanmaan liiton alueelle. Seinäjoen kaupungilta ei ole pyydetty lausuntoa asiassa.

Tuulivoima-alue painottuu nyt YVA-arvioinnista poiketen Korttesluoman, Seljänkankaan ja Orisbergin alueelle. Näiden alueiden asukkaat ja kesäasukkaat kiinnittivät lausunnossaan YVA-arviointiin huomiota Seljänkankaan ja Orisbergin alueen kulttuuriympäristön vaalimiseen ja elinkeinoihin. Myös metsästyksen ja muun luonnossa viihtymisen merkitys on näillä alueilla korostunut. Lisäksi alueen läheisyydessä on Laihianjoen ja Kyrönjoen valtakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet. Ympäristöluvassa ei ole huomioitu, että Kattiharju on osittain suojeltu kaakko-luodesuuntainen harju, eikä vaikutuksia Talasnevaan, valtakunnalliseen soidensuojeluohjelmaan kuuluvaan suohon, joka rajautuu tuulivoima-alueeseen. Kattiharjun alue on Pohjanmaalla harvinaisen laaja ja ainutlaatuinen erämaatyypinen yhtenäinen metsäalue. Alueella on tärkeä merkitys marjastus- ja sienestysalueena. Voimala-alueen läheisyydessä on myös yksityisiä luonnonsuojelualueita sekä muita tuulivoimahankkeita. Toisin kuin lupapäätöksessä on mainittu, Seinäjoen vastuumuseo ei asiakirja-aineiston perusteella ole lausunut, että kiinteä muinaisjäännös Peräkorven tervahauta ei vaarantuisi. Alueella on havaittu vahva teeri- ja metsokanta, yksi liito-oravan elinpiiri ja koppakuoriaislaji kaskikeiju.

Hakemuksessa mainittu ojitussuunnitelma ei ole luettavissa. Prokon Oy on vähätellyt pinta- ja pohjavesivaikutuksia. Sähkönsiirtoon liittyviä ympäristövaikutuksia ei ole arvioitu YVA-arvioinnissa edellytetyksi.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Valittaja on toimittamassaan lisäselvityksessä esittänyt muun ohella, että ympäristölupapäätöksessä on annettu valittajan avustajan henkilötieto.

Hallinto-oikeus on pyytänyt Isonkyrön kunnan ympäristölautakunnalta lausunnon valituksesta sekä varannut Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelle, Isonkyrön kunnalle, Isonkyrön kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, Laihian kunnalle ja Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitokselle tilaisuuden vastineen antamiseen valituksesta.

Isonkyrön kunnan ympäristölautakunta on vaatinut lausunnossaan, että hallinto-oikeus hylkää valituksen ja vaatimukset kokonaisuudessaan ja pitää ympäristölupapäätöksen voimassa. Valittajan valitusoikeus ei koske koko tuulivoimapuistoa, vaan rajautuu valittajan kiinteistön läheisyydessä sijaitseviin kolmeen voimalaan ja niiden luvanvaraisuuteen. Lisäksi ympäristölautakunta on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Kaikki asiakirjat ovat olleet kuulutusaikana nähtävillä Isonkyrön kunnan rakennusvalvonnassa. Rakennustarkastaja ei ole saanut kuulutuksen aikana yksilöityjä tietopyyntöjä asiakirjoista. Kaikkia asiakirjoja ei ole saatettu kunnan verkkosivuille, koska osa asiakirjoista on sisältänyt Prokon Oy:n liikesalaisuuksia. Valittaja on asianosaisena ollut oikeutettu perehtymään kaikkiin asiakirjoihin. Ympäristölupahakemuksen liitteet 3, 4 ja 6 on luokiteltu

vain viranomaisten käyttöön, koska ne sisältävät turbiinotoimittajien liikesalaisuuden alaisia tietoja, joita Prokon Oy:llä ei ole ollut lupaa julkistaa.

Lupakäsittelyyn on sisällytetty ajantasainen melu- ja varjostuslaskelma 10.2.2022. Melumallinnus on tehty ympäristöministeriön ohjeen 2/2014 Tuulivoimamelun mallintaminen mukaisesti. Valittajan kiinteistön osalta Kattiharjun tuulivoimapuiston mallinnettu meluvaikutus ei ylitä tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisia ulkomelutason ohjearvoja. Lupapäätöksessä on asetettu lupamääräyksiä koskien toiminnasta aiheutuvaa melua ja melun mittaamista.

Välkelaskelmat on tehty noudattaen ympäristöhallinnon ohjetta 5/2016 Tuulivoimarakentamisen suunnittelu. Laskelmien perusteella valittajan kiinteistön osalta välkkeen 8 tunnin vuosittainen ja 30 minuutin päivittäinen raja-arvo ei ylity. Lisäksi välkehaittoja on rajoitettu ja seurataan lupamääräysten mukaisesti.

Hankkeella ei ole vaikutusta valittajan kiinteistöjen arvolle. Tuulivoimapuisto on maakuntakaavan mukainen. Isonkyrön kaavoitusta ohjaa edelleen Pohjanmaan maakuntakaava, kunnes Etelä-Pohjanmaan liitto laatii maakuntakaavan, joka kattaa myös Isonkyrön.

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on ilmoittanut, että se ei anna vastinetta.

Prokon Wind Energy Finland Oy on valituksen, lausunnon ja ilmoituksen johdosta antamassaan vastineessa vaatinut, että hallinto-oikeus hylkää valituksen ja vaatimukset kokonaisuudessaan ja pitää ympäristölupapäätöksen voimassa. Lisäksi Prokon Oy on vaatinut, että hallinto-oikeus käsittelee valituksen kiireellisesti. Prokon Oy on muun ohella yhtynyt Isonkyrön kunnan ympäristölautakunnan antamassa lausunnossa esitettyihin perusteluihin.

Valittaja on lausunnon, vastineen ja ilmoituksen johdosta antamassaan vastaselityksessä esittänyt muun ohella, että asiassa ei ole tietoja siitä, miten toimitaan ongelmatilanteissa, esimerkiksi tuotantokatkojen käyttämisestä ongelmallisissa melu- ja välketilanteissa. Ennen hankkeeseen ryhtymistä on selvítettävä, miten alue hankkeen päättyessä entisöidään ja kuka vastaa kustannuksista.

Valittaja on toimittanut lisäselvitystä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus jättää valituksen tutkimatta siltä osin kuin se koskee maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia päätöksiä ja menettelyä sekä hallintokantelun luonteisia viranomaisen toimintaa koskevia perusteita, ilmailulain mukaista lentoesteasiaa, asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annetun asetuksen soveltamista, maa-ainelain mukaista maa-ainesten ottoa sekä voimaloiden ja teiden rakentamiseen liittyviä toimia.

2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen tutkituilta osin.

Perustelut

1. Tutkimatta jättäminen

Tuomioistuinlain 4 luvun 1 §:n mukaan hallinto-oikeus käsittelee ja ratkaisee ne hallinto-oikeudelliset valitukset, hallintoriita-asiat ja muut asiat, jotka säädetään kuuluviksi sen toimivaltaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa tai muussa laissa.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 81 §:n 2 momentin 1 ja 7 kohtien mukaan tuomioistuin jättää valituksen tutkimatta, jos valituksen tutkiminen ei kuulu sen toimivaltaan tai tutkimatta jättämiseen on muu vastaava syy.

Asiassa on hallinto-oikeudessa valituksen johdosta ratkaistavana ympäristölautakunnan ympäristölupapäätöksen ja ympäristölupamenettelyn lainmukaisuus sekä tuulivoimapuiston YVA-menettelyn puutteellisuutta koskevat valitusperusteet. Tämän ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristölupa-asian yhteydessä ei voida tutkia maankäyttö- ja rakennuslain mukaisten päätösten ja menettelyiden mahdollisia puutteita, ilmailulain mukaista lentoesteasiaa tai maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottoa koskevia perusteita. Myöskään asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista annettu asetus ei tule sovellettavaksi ympäristölupa-asiaissa. Voimaloiden ja teiden rakentamiseen liittyvät toimet eivät ole sellaista laitoksen perustamista tai käyttämistä, joka otettaisiin ympäristölupa-asiaissa huomioon. Edelleen hallinto-oikeus ei ole toimivaltainen tutkimaan viranomaisen toimintaa koskevia kantelunluonteisia seikkoja.

2. Pääasiaratkaisu

Sovellettavia oikeusohjeita

Ympäristönsuojelulain 5 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtien mukaan ympäristönsuojelulaissa tarkoitetaan: 1) *päästöllä* ihmisen toiminnasta aiheutuvaa aineen, energian, melun, värinän, säteilyn, valon, lämmön tai hajun päästämistä, johtamista tai jättämistä yhdestä tai useammasta kohdasta suoraan tai epäsuorasti ilmaan, veteen tai maaperään; 2) *ympäristön pilaantumisella* sellaista päästöä, jonka seurauksena aiheutuu joko yksin tai yhdessä muiden päästöjen kanssa: a) terveystahaitta; b) haittaa luonnolle ja sen toiminnoille; c) luonnonvarojen käyttämisen estymistä tai melkoista vaikeutumista; d) ympäristön yleisen viihtyisyyden tai erityisten kulttuuriarvojen vähentymistä; e) ympäristön yleiseen virkistyskäyttöön soveltuvuuden vähentymistä; f) vahinkoa tai haittaa omaisuudelle taikka sen käytölle; tai g) muu näihin rinnastettava yleisen tai yksityisen edun loukkaus.

Ympäristönsuojelulain 11 §:n 1 momentin mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä.

Saman pykälän 2 momentin mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen.

Ympäristönsuojelulain 39 §:n 2 momentin mukaan hakemukseen on liitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen selvitys toiminnasta, sen vaikutuksista, asianosaisista ja muista merkityksellisistä seikoista.

Ympäristönsuojelulain 42 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä hakemuksesta lausunto kunnan ympäristönsuojeluviranomaisilta niissä kunnissa, joissa hakemuksen tarkoittaman toiminnan ympäristövaikutukset saattavat ilmetä.

Ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin mukaan toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava ympäristölupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Kuulutus ja hakemusasiakirjat on kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Hallintolain 62 a §:n 1 momentin mukaan, jos muun lain mukaan asiakirja on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella, tiedoksianto toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla.

Ympäristönsuojelulain 48 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään.

Saman pykälän 2 momentin mukaan ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n 1–5 kohtien mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta 5 §:n

1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset: 1) päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista; 2) maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; 3) jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä; 4) toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa; 5) toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista; 6) muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

Ympäristönsuojelulain 62 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöjen ja toiminnan tarkkailusta sekä toiminnan vaikutusten ja toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta.

Eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin mukaan kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa ei saa käyttää siten, että naapurille, lähistöllä asuvalle tai kiinteistöä, rakennusta tai huoneistoa hallitsevalle aiheutuu kohtuutonta rasitusta ympäristölle haitallisista aineista, noesta, liasta, pölystä, hajusta, kosteudesta, melusta, värinästä, säteilystä, valosta, lämmöstä tai muista vastaavista vaikutuksista.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arvioitaessa rasituksen kohtuuttomuutta on otettava huomioon paikalliset olosuhteet, rasituksen muu tavanomaisuus, rasituksen voimakkuus ja kesto, rasituksen syntymisen alkamisajankohta sekä muut vastaavat seikat.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 3 §:n 1 momentin mukaan YVA-lakia ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten

arviointimenettelyssä arvioitavat hankkeet ja niiden muutokset luetaan liitteessä 1.

Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Saman pykälän 3 momentin mukaan päätettäessä arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa on sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään liitteessä 2.

YVA-lain 27 §:n 1 momentin mukaan lupaviranomaisen on varmistettava, että perusteltu päätelmä on ajan tasalla lupa-asiaa ratkaistaessa. Saman pykälän 2 momentin mukaan hankkeesta vastaava voi pyytää ennen lupa-asian vireilletuloa yhteysviranomaista esittämään näkemyksensä laatimansa perustellun päätelmän ajantasaisuudesta ja tarvittaessa yksilöimään, mitä tietoja perustellun päätelmän ajantasaistamiseksi tarvitaan.

Tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston asetuksen (1107/2015) 1 §:n 2 momentin 1–3 kohtien mukaan mainituissa asetuksessa tarkoitetaan: 1) *melupäästön takuuarvolla* tuulivoimalan laitteiston valmistajan ilmoittamaa saman tuulivoimalatyypin melupäästön hajonnasta johtuvan epävarmuuden huomioivaa varmuusarvoa; 2) *pysyvällä asutuksella* ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettua rakennusta ja sen oleskelu- ja piha-alueita; 3) *loma-asutuksella* vapaa-ajan asumiseen tarkoitettua rakennusta ja sen oleskelu- ja piha-alueita.

Mainitun asetuksen 3 §:n mukaan tuulivoimalan toiminnasta aiheutuva melupäästön takuuarvon perusteella määritelty laskennallinen melutaso ja valvonnan yhteydessä mitattu melutaso eivät saa ulkona ylittää melulle altistuvalla alueella melun A-taajuuspainotetun keskiäänitason (ekvivalenttitason L_{Aeq}) ohjearvoja loma-asutuksen osalta 45 dB päivällä klo 7–22 ja 40 dB yöllä klo 22–7.

Mainitun asetuksen 5 §:n mukaan, jos tuulivoimalan melu on impulssimaista tai kapeakaistaista melulle altistuvalla alueella, valvonnan yhteydessä saatuaun mittaustulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista 3 §:ssä säädettyihin arvoihin.

Toiminta ja sijainti

Kyse on Prokon Wind Energy Finland Oy:n ympäristölupahakemuksesta Kattiharjun tuulivoimapuistolle Isonkyrön kunnassa. Hakemus koskee 14 tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus on enintään 232 metriä ja roottorin

halkaisija enintään 170 metriä. Hakemuksen mukaan tuulivoimapuiston teho on noin 100 MW. Tuulivoimapuisto koostuu voimaloista perustuksineen, niitä yhdistävistä maakaapeleista, voimaloiden huoltoteistä ja nostoalueista sekä sähköasemasta.

Toiminta-alueella on voimassa Kattiharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava sekä Isonkyrön kunnan ympäristölautakunnan päätöksillään 23.5.2022 myöntämät lainvoimaiset poikkeamisluvat osayleiskaavasta koskien tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden korottamista 230 metristä enintään 232 metriin. Lisäksi alueella on voimassa Pohjanmaan maakuntakaava 2040, jossa alue on osoitettu tuulivoimaloiden alueeksi (tv-1).

Toiminta-alue sijaitsee noin kuuden kilometrin etäisyydellä Laihian kuntakeskuksesta kaakkoon ja noin yhdeksän kilometrin etäisyydellä Isonkyrön kuntakeskuksesta lounaaseen, rajautuen Laihian kunnan rajaan. Valittajan kiinteistön raja sijaitsee noin 700 metrin etäisyydellä lähimmästä voimalasta K11. Toiminta-alue sijoittuu pääosin metsäalueelle, joka on metsätalouskäytössä. Lähialueella on pysyvää ja loma-asutusta sekä muun ohella kulttuurihistoriallisia ja suojeluohjelmiin kuuluvia kohteita. Alueen läheisyydessä ei sijaitse suojeluohjelmiin kuuluvia luonnonsuojelualueita.

Oikeudellinen arviointi

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn riittävyys

Hakemukseen liitettyssä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA-selostus) 17.12.2014 tuulivoimapuiston vaikutuksia on arvioitu 45 ja 75 voimalalle, joiden kokonaiskorkeus oli 200 metriä, roottorin halkaisija 131 metriä ja yhteenlaskettu teho 135 ja 225 MW. Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa 21.4.2015 katsonut, että hankkeen vaikutukset on pääosin arvioitu riittävällä tasolla edellyttäen, että ELY-keskuksen lausunnossaan esittämät täsmennykset ja täydennystarpeet huomioidaan. Päätöksellään 20.9.2017 Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus on päättänyt, että tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden korottaminen 230 metriin ei edellytä uutta YVA-menettelyä. Edelleen Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksen 14.2.2022 mukaan tuulivoimaloiden kokonaiskorkeuden muutos 232 metriin ja roottorin halkaisijan muutos 170 metriin eivät edellytä uutta YVA-menettelyä.

YVA-menettelyn tarkoituksena on arvioida eri hankevaihtoehtojen ympäristövaikutuksia sekä kuulla viranomaisia ja niitä, joiden oloihin ja etuihin arvioitava hanke saattaa vaikuttaa. Hanketta ja sen vaikutusarviota voidaan tarkentaa lupamenettelyn aikana. Kattiharjun tuulivoimapuiston YVA-menettelyn mukainen hanke on käsittänyt 75 voimalaa, kun nyt ympäristölupahakemus koskee 14 voimalaa, eivätkä hankkeen vaikutukset suuremmista voimalatyypeistä huolimatta lisäänty YVA-selostuksessa arvioidusta. Hankkeessa ei ole tapahtunut sellaisia muutoksia, joiden vuoksi tuulivoimapuiston YVA-menettely ei olisi enää riittävä. Asiassa ei siten ole

ilmennyt syytä arvioida asiaa toisin kuin Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen päätöksessä 14.2.2022.

Valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuus

Ympäristölupahakemuksessa ja siihen liitetyissä selvityksissä on ollut ympäristölupaharkinnan kannalta asianmukaiset ja riittävät tiedot. Toiminta on hakemuslomakkeen mukaisesti luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla. Ajantasaiset melu- ja välkelaskelmat ilmenevät hakemukseen liitetystä 2.10.2022 päivätystä selvityksestä. Melu- ja välkeselvitys on tehty kolmella eri turbiinimallilla, joiden nimellistehot, roottorin halkaisijat, napakorkeudet ja kokonaiskorkeudet vastaavat ympäristölupahakemuksen mukaisia voimaloita. Melun lähtöarvoon on ympäristöministeriön ohjeistuksen mukaisesti lisätty 2 dB. Välkeselvitys on tehty sekä metsän varjostus huomioon ottaen että ilman metsän huomioon ottamista. Käytetyt laskentamenetelmät ilmenevät selvityksestä. Lupaviranomaisella on myös ollut riittävät selvitykset toiminta-alueesta ja sen läheisyydessä sijaitsevista kulttuurihistoriallisista ja suojeluohjelmiin kuuluvista kohteista sekä eläimistöä.

Saadun selvityksen mukaan julkiset hakemusasiakirjat ovat olleet viranomaisen verkkosivuilla nähtävillä, eikä asiassa ole tehty asiakirjapyyntöjä. Asianosaisilla on ollut mahdollisuus saada tieto hankkeen vaikutuksista oikeuksiensa valvomiseksi. Seinäjoen kaupungin kuuleminen ei ole ollut tarpeen. Asiassa ei ole ilmennyt ympäristölautakunnan laiminlyöneen annettujen lausuntojen ja muistutusten ja mielipiteiden huomioimisen tai muuten menetelleen ympäristönsuojelulain lupamenettelyä koskevien säännösten vastaisesti.

Tuulivoimapuisto sijoittuu Kattiharjun tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueelle ja Pohjanmaan maakuntakaavan 2040 tuulivoimaloiden tv1-alueelle. Valittajan vapaa-ajanasunto sijaitsee noin 1,5 km etäisyydellä lähimmästä voimalasta K11, eikä tuulivoimaloiden mallinnettu melu ylitä tuulivoimaloiden ulkomelutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston asetuksessa säädettyä melutasoa 40 dB vapaa-ajanasunnon oleskelu- ja piha-alueilla. Melun mahdollinen impulssimaisuus, kapeakaistaisuus tai merkityksellinen sykintä tulee tarkasteltavaksi valituksenalaisen lupapäätöksen lupamääräyksessä 2 edellytetyissä melumittauksissa, joiden johdosta mittaustuloksia on tarvittaessa korjattava.

Välkettä ei aiheudu valittajan vapaa-ajanasunnon oleskelu- ja piha-alueilla yli 8 tunnin vuosittaisen ja 30 minuutin päivittäisen raja-arvon. Toisin kuin ympäristölautakunta on valituksenalaisen päätöksen perusteluissa todennut, kyse ei ole suosituksesta, vaan velvoittavista välkkeen raja-arvoista, kuten lupapäätöksen lupamääräyksessä 3 on määrätty. Valituksenalaisessa päätöksessä on asetettu lainmukaiset ja riittävät lupamääräykset 1–3 melun ja välkkeen raja-arvoista, haittojen rajoittamisesta ja tarkkailusta sekä määräykset tarpeellisista jatkotoimista siltä varalta, että toiminnan vaikutukset olisivat nyt arvioituja suuremmat.

Ympäristönsuojelulaissa tarkoitettuna päästönä ei lähtökohtaisesti voida pitää tuulivoimalasta aiheutuvaa jään heittovaaraa eikä valittajan kiinteistö myöskään sijaitse tuulivoimaloiden arvioidulla jäänheittoalueella. Valituksessa esitetystä mikromuovista ei voida katsoa aiheutuvan sellaista pilaantumista, joka olisi tullut ottaa lupapäätöksen lupamääräyksessä 12 määrättyä tarkemmin huomioon. Asiassa ei ole myöskään ilmennyt, etteikö toiminnassa syntyvistä jätteistä, häiriötilanteisiin varautumisesta ja toiminnan lopettamisesta olisi annettu riittävät lupamääräykset.

Toiminnasta, voimaloiden sijoituspaikka ja annetut lupamääräykset huomioon ottaen, ei ennalta arvioiden aiheudu naapurussuhdelain 17 §:ssä tarkoitettua kohtuutonta rasitusta, merkittävää ympäristön pilaantumisen vaaraa tai siitä johtuvaa omaisuushaittaa valittajan kiinteistöille. Ympäristölautakunnan päätöstä ei ole muutoinkaan syytä kumota tai muuttaa valituksessa esitetysti. Valitus on näin ollen hylättävä.

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Isonkyrön kunnanhallituksen ja Laihian kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **13.03.2024**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen. Asian on esitellyt Tanja Fagerhed.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

██████████, oikeudenkäyntimaksu 270 euroa
*(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
 oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)*
 Avustaja ██████████

Jäljennös maksutta

Prokon Wind Energy Finland Oy
 Isonkyrön kunnan ympäristölautakunta
 Isonkyrön kunnan terveydensuojeluviranomainen
 Isonkyrön kunnanhallitus
 Laihian kunnanhallitus
 Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
 Ympäristö ja luonnonvarat
 Etelä-Pohjanmaan Pelastuslaitos-liikelaitos
 Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto /
 Ympäristölupavastuualue
 Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
 Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
 Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
 Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Korkein hallinto-oikeus
PL 180, 00131 Helsinki

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Käyntiosoite: Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki

Puhelin: 029 56 40200

Faksi: 029 56 40382

Aukioloaika: arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>